

m i r u, katerega si je očetovski starček v dnu svoje krasne duše želel. Mir, zmagoviti in vsled tega tudi stalni mir hočemo doseči. In ta mir bode nas spominjal na njega, ki je kot zvesti varuh države skozi dolga desetletja držal človečanstvo navzgor, ki je poznal ljubezen in le ljubezen, in ki nas je moral zdaj zapustiti . . .

Večna čast ljubljenemu pokojnemu našemu očetu in cesarju Francu Jožefu I.

* * *

Iz cesarjevega življenja.

Dne 18. avgusta 1830 je zadonelo nad starim Dunajem 101 kanonskih strelov. Ti strelji so naznajali, da se je porodil nadvojvodi Francu Karlu, sinu takratnega cesarja Franca, sinčku, ki je bil za avstrijski prestol določen. Ta novorojenček je dobil pri krsti ime Franc Jožef Karl.

Mladi princ je bil skrbno vzgojen in to zlasti v vojaškem oziru. Ko je vodil stari Radetzky svoje zmagovite boje proti laškemu sovražniku, poslali so mu mladega princa na fronto. Tam je 6. maja 1848 v dežju sovražnih krogelj pri Santa Luciji prvič junaški svoj pogum pokazal. V mladih letih je torej že izvedel, kaj je vojska; zato je bil tudi vedno najhujši nasprotnik vojne in najiskrenji prijatelj miru.

Medtem je izbruhnila na Dunaju revolucija. Dne 18. avgusta 1848 se je proglašilo princa za polnoletnega. Dne 2. decembra istega leta je cesar Franc odstopil, medtem ko je mladi princ kot cesar Franc Jožef I. prestol zasedel. Velikansko navdušenje je pozdravilo mladega vladarja, v katerega so vsi narodi — danes se pač lahko reče: v polni meri opravičeno — svoje nade stavili. Mladost je zasedla prestol staroslavne Avstrije in novo življenje se je pričelo . . .

Pravijo, da je mladi cesar ob zasedanju prestola izrekel besede: „Z Bogom, moja mladost!“ In res, pričelo je zanj dolgo življenje mučeniškega trpljenja in vedenega dela.

Razmere so bile tako težavne, kajti od revolucije razburjeni duhovi so se le polagoma polegli. V prvi vrsti je pomagala v to odprava „robot“. Na Ogrskem seveda se je zamoglo še z orožjem mir napraviti. Tako potem so morale cesarske armade marširati proti Lahom; pod poveljstvom Radetzkyja bil je sardinski kralj Albert premagan in ti zmagoviti uspehi so bile prve lovorike Franca Jožefa. Ko se je cesar s svojim feldmaršalom vrnil na Dunaj, doživel je pač dneve največjega veselja in navdušenja.

Dne 18. februarja 1853 poskusil je neki blazni krojač Libeny cesarja umoriti; ranil ga je le lahko. Pol leta pozneje, zopet dne 18. avgusta, zaročil se je cesar v Ischlju s hčerkjo bavarskega vojvoda Maksu, Elizabeto, s katero je bil dne 24. aprila 1854 v Avgustinski cerkvi na Dunaju poročen. Tega zakona je izšla najprve princesinja Gisela; leta 1858 pa je bil prestolonaslednik Rudolf v Laxenburgu rojen. Žal, da je Rudolf, v katerega so avstrijski narodi toliko upanja stavili, že leta 1889 nenadne smrti umrl.

L. 1859 bila je nesrečna italijanska vojna, ki jo je povzročil Napoleon in pri kateri smo Lombardijsko izgubili. Dne 1. maja 1861 pa je cesar osebno otvoril prvi avstrijski državni zbor. Avstrija je postala s tem pravna država s polnovredno konstitucijo.

Prišli so zopet žalostnejši dnevi, ki so povzročili vojne v letih 1864 in 1866. V teh vojnah smo sicer Italijane, ki so bili takrat s Prusi zvezani, na jugu premagali. Ali na severu smo bili mi premagani. Ta vojna nas je stala lepo provincio Venecijo.

Pozneje se je vstvaril dualizem in naš cesar je bil l. 1867 za ogrskega kralja kronan. S tem se je pričel potem mogočni razvitek avstro-ogrsko monarhije. Nemogoče nam je, o temu razvitu in sploh o mirovnih delih pokojnega našega cesarja že danes go-

voriti; storili budemto, v kolikor mogoče, v prihodnjih številkah našega lista.

Po okupaciji Bosne leta 1878 naša monarhija pravzaprav ni nobene vojske več peljala. To se je zahvaliti zlasti osebnosti in miroljubnosti Francu Jožefu. On je videl vse viharje, ki so divjali čez Evropo, zato je hotel svojim narodom mir ohraniti.

Leta 1879 praznoval je cesar s svojo sopogo srebrno poroko. Takrat so blagoslovili Votivno cerkev, ki je bila zgrajena v zahvalo rešitve cesarja iz morilčeve roke. Isto leto pa je prineslo še drug važni dogodek: zvezo z Nemčijo, ki se je od tedaj v vseh viharjih in težavah do sedanjih dni izkazala kot krasni zvesti prijatelj.

Sredi v miru pa je doživel cesar tudi svoje najžalostnejše dneve. Dne 30. januarja prišla je grozovita vest, da je njegov edini sin, prestolonaslednik Rudolf v Mayerlingu našel svojo smrt . . . Edina opora v tej žalosti bila je cesarj takrat po lastni izpovedi njegova sopoga Elizabeta. Komaj deset let pozneje pa je bila ista blaga žena ob roke morilca ubita. Takrat je cesar v neskončni bolesti zaklical kraljice besede: „Mir bleibt doch gar nichts erspart“ . . . (Meni ne ostane pač ničesar ohranjenega!)“

Cesar ni obupal, ni padel pod težkim križem, ki mu ga je naložila usoda. Vrgel se je vkljub svojim sivim lasem z mladeničkim pogumom na delo. Ogrmom je delo, ki ga je izvršil na socijalnem, kulturnem in političnem polju. 60-letnico svojega vladovanja je praznoval natihom, le s čini blagodarnosti in človečanstva. In to zlato srce si je pač ohranil do smerti . . .

Tako nam ostane slika našega cesarja svitla in jasna, neomadeževana kakor solnce. In z gorečo hvaležnostjo stojimo zapuščeni avstrijski narodi ob njegovi gomili.

Zadnji dnevi cesarja.

K.-B. Dunaj, 21. novembra. Korr. Wilhelm poroča: Izredna odpornost, ki jo je kažal cesar kot starček v zadnjih desetletjih pri raznih boleznih, skrb in zmožnost zdravnikov dajali so okolici cesarja in vsemu prebivalstvu monarhije upanje, da bode tudi zadnja bolezen mimogreča. Cesar se je držal navadnega načina življenja in svojega dela; v zadnjih dneh si je pač prevečupal, ker je vkljub vročini in kašlju še daljše avdijence imel, pri katerih je mnogo govoril. Od 18. t. m. je appetit ponehaval. Ta dan pil je cesar v oživljenje svojih moči eno čašo močnega belega vina in dve mali čaši šampanjca ter je pokadil kakor vedno svojo cigaro. Zadnje noči je kašlj motil. Ali še 19. je pomirilo zdravnika redno dihanje srca. Celo v čeरaj je cesar še čez dan delal, čeprav je bil bolj truden. Feldmaršala nadvojvoda Friedicha je sprejel v čurni avdijenci. V ožji okolici pa so pričeli skrbeti. Nadvodinja Marija Valerija je bila v zadnjih dneh vedno okoli cesarja. Na Dunaju so došle tudi starejša, hčerka nadvojvodinja Gisela in svakinja vojvodinja Karl Teodor bavarska. Prestolonasledniški par je stalno na Dunaju ostal. V pondelje k zvečer podal se je cesar prvič preje k počitku. Prva polovica noči do 1. ure je potekla brez motenja. Pozneje je pričel kašlj. Vročina je postala čez dan huda. Popoldne se je stanje tako poslabšalo, da je vodilo zvečer do smrti. Nadvodinja Valerija, ki je bila vedno ob smrtni postelji, se je peljala ravno na kolodvor po svojo hčerkjo; bila je nazaj poklicana. Kratki čas po njeni vrnitvi izdihnile cesar svojo dušo. Vest o cesarjevi smrti se je razširila po Dunaju še ob 11. uri; ob polnoči so izšli posebni listi.

Novi naš cesar Karl I.

Prestolonaslednik Karl Franc Jožef je prevzel vladu in postal naš cesar pod imenom Karl I.

Vse okolnosti zasedenja prestola se izvrši najkrajšem času.

Naš cesar Karl Svoj narodom.

Globoko pretreseni stojimo Jaz in hiša, stojijo Moji zvesti narodi ob gomili menitega vladarja, katerega roki je bila skoraj sedem desetletij usoda monarhije panja.

Po milosti Vsemogočnega, ki ga je poklical v ranih mladeničkih letih na presila mu je tudi moč podeljena, nemoteno nepotrto po najtežji človeški žalosti, do visoke starosti starčka le dolžnosti, ki so mu jih predpisovali njegovo vrvšnje vladarstvo in vroča ljubezen do njegovih narodov.

Njegova modrost, razum in očetovski skrb so vstvarili trajno podlago mirnega sistema življenja in prostega razvijanja in težkih zmeščjav in nevarnosti, skozi hude dobre dneve, vodili Avstro-Ogrsko skozi del v blagoslovjeni čas miru na visocino na kateri danes v zvezi z zvestimi zavezni boji proti sovražnikom naokoli obstoji.

Njegovo delo je treba nadaljevati in izpolniti.

V času, pretresenem od viharja, zdam v velečastni prestol Mojih podhodnikov, katerega mi Moj prelahtni sin v neznanjšani krasoti zapušča.

Šen cilj dosežen, še ni blaznost sovražnikov zlomljena, ki menijo, v nadaljevanju navalu Moje monarhije in nje zavrnike premagati ter razbiti.

Vem se složnega z Mojimi narodi in spremenljivi odločitvi, doboriti boj, dokler mi r dosežen, ki obstoj Mojih monarhije zsiguri in trdne podlage njenega nemotenega razvijanja zajamči.

V ponovni zavesti zaupam nato, da bodo Moja junaška vojna sila, optra na pozitivno domovinsko ljubezen Mojih narodov in v zvestem bratstvu orožja z zveznimi armadami, tudi zanaprej vse napade sovražnika z Božjo milostno pomočjo odbila ter vedla do zmagovitega konca vojne.

Istotako nerazrušljivo je Moje zaupanje, da bodo Monarhija, katere moč je vkorenjena v staro-vpisani, v nadlogi in nevarnosti, nanovo zapečateni nerazrušljivi usodni slogi obesivojih držav, izšla iz vojne jeklena in okrepljana na znotraj in zunaj, da bodo Moji narodi, ki se, nošeni od misli sloge in globoke domovinske ljubezni, danes s požrtvovalno odločnostjo v odpor zunanjih sovražnikov združujejo, delovali skupno tudi pri delu mirne ponovitve in omlajenja, da obe državi monarhije s prideljenimi deželami Bosne in Hercegovine čas notranjega prosvita, razvijata in okrepljana dovedajo.

S tem, da milost nebeško in blagoslov na Mene in Moje hišo ter na Moje ljubljene narode prosim, obljubljam pred Vsemogočnim, da budem dar, ki so Mi ga Moji dedje zavestili, zvesto oskrboval.

Hočem vse storiti, da grozje in žrte vojne v najkrajšem času odpravim, da pridobim nazaj Svojim narodom težko pogrešane blaginje miru, kadar dovolijo to čast našega orožja, živiljenki pogoji Mojih držav in njih zvesti zaveznikov ter zagriženost naših nasprotnikov.

Mojim narodom hočem biti pravčni in ljubeči vladar. Visoko držati hočem njih ustavne slobode in druge pravice in skrbno hočem varovati pravno ednakost za vse. Moj stalni trud naj bode, pospeševati naravnin in duševni blagor Mojih narodov, braniti prostost in red v Mojih državah, zasiguriti vsem delavnim članom družbe plodove poštenega dela.

Kot dragocene dedičino Mojih predhodnikov prevzamem vdanost in iskreno zaupanje,

golnik im škoda tako velika, da se je balo pred miličnem uradom vseh zavarovalnih družb. Ta končilov črtan se je preprečil edino vsled vladine poti. Čar. Vsa ta grozna škoda pa se je na trgu.

Archangel je čutila. Ena kila marelic je stala na stavljenju od 8 do 9 vinarjev, medtem ko se plača za najmanj zanjo 2 K 40 vin! Ena jajce stane v june sem. 22 vinarjev. V najdražjih časih preteklih, da naj v kolikor se pisek teh vrstic ve spominata se na, to je od leta 1860 bila bi se razstraženja tva, pod katerimi sedaj trpimo, hudo bovala. Spominjam se grozne nadloge skobilic leta 1860; kobilice so takrat skrak v par minutah žetve velikih posesti uničile. Potem je prišla povodenj l. 1862, ko je ena suša 1864, trihine, mraz, toča in na leta 1866, obenem pa še za takratne ogromne vojne odškodnina. Vsiti znani pojavni pa so imeli na celini življenskih sredstev več prav naprej in zavrnati vpliv. Omenimo še Bertsch, Grega poizkus s trsno usijo je skoraj v slovensko kulturo Evropo uničil. Ko leta 1879 potem cena namiznega vina na krajcarjev za liter narastla, čutili so se kremarji nesrečne.

Iz naših spominov, ki obsegajo dobo 56, zamogli bi se mnogo navesti. Ali več kobilice, povodenj, toča, požari, suša, mraz in zamore o derušivo z življenjskimi sredstvi. Pred 56 leti bil promet na Donavo navezan. Pokrajine, ki so ležale na tej prometni cesti, imelo so le zanje na kakšno železniško zvezo. Takratni "kraljevina" je kar mrgolel z železniških poti. Koncesioniranih je bilo malo, še manj jih je bilo v prometu. Vkljub temu je v vseh pokrajinah države vpljiv življenskih sredstev dolal, brez ozira na njih izvirni kraj, brez na izid žetve, povsod se jih je po zmeri in cenah vedno ponujalo. Danes pa leži drugače: mi imamo vkljub izbornih sredstev, vkljub mnogo večjega in mnogo prebivalstva presegajočega izdejanja hranilnih sredstev v temeljeno pričevanje, da se približamo idealnemu stanju, katerem se je nahajalo mesto paris leta 1797. Takrat se je plačalo tameno kosilo 500 frankov...

To idealno stanje pa bi vendar pri nas ne more doživeljati. Da se pa to zgodi, potem mora veljati: **Doli s špekulacijo in param vojne bede!**

Razno.

Cenjenim čitateljem! Vsled prežalostne smrti ljubljenega našega cesarja je bilo treba uporabiti v današnji številki več prostora, tako smo moralni mnogo drugzega, deloma tudi važnega gradiva za prihodnjo številko določiti. Pa tudi o pokojnemu cesarju samemu vemo v prihodnji številki še bolj natančno poročali.

Požari. Dne 16. t. m. popoldne izbruhnil pri posestnici Mariji Zaberl v Sv. Štenu pri Celju ogenj, ki je hišo in dve gospodarski poslopji z zalogami krme uničil. Gorenje tudi en vol, ena krava s teletom in tri svinje v vrednosti nad 8.000 K. Dom so bili le otroci in ena starca ženka. Ko je vila posestnica domu, našla je le še pepel. Posestnica je vdova in ima tri sinove v vojni. Požar so baje otroci povzročili. — V gozdnu posestnico Frančiške Pišek pri Vrancem izbruhnil je pred kratkim ogenj, ki se je razširil tudi na gozd sosed Johana Škof. Večji del gozdovja je vkljub napornemu delu gasilcev zgorelo. Uničeni gozdovi so obstajali iz starih, lepih dreves. Požar se je baje pri vseh neprevidnega ravnanja z užigalami zanetil.

Osleparjeni soprog. Posestnik Juri Zankl Lindhofu na Koroškem se nahaja od zateka vojne na bojišču. Ko je prišel pred kratkim domu na dopust, izvedel je, da mu njegova žena ni posebno zvesta ostala. Pri svoji hiši našel je vrata zaklenjena. Potrkal in žena mu je konečno odpela. Ali pri njej je našel nekega Franca Maier. Dejal mu

je, da se naj takoj iz hiše pobere. Ko Maier ni hitro ubogal, sunil ga je osleparjeni soprog z bajonetom v prsa; sunek je baje tudi pljuča ranil.

Čudna nesreča. 19-letna kočarjeva hčerka Marija Majcen v občini Ternovce je odrezala kos od neke žnore, ki jo je njen oče iz bojišča seboj prinesel, ter ga hotela za privezanje nogavice porabiti. Žnora pa se je pri temu razstrelila; deklinata je bila tako hudo ranjena, da je še isti večer umrla. Oče nesrečnice pravi, da je dobil žnoro od nekega tovariša in da ni vedel, da je razstreljiva.

Velik požar. V gospodarskem poslopu posestnika Jager v Sv. Marjeti na Koroškem izbruhnil je ogenj, ki je v kratkem času vpepel gospodarsko poslopje, 90 šobrov rži, 70 šobrov pšenice, 50 šobrov ovs, večjo množino ječmena, po 90 centov slame in mrve, en mlatilni stroj, en stroj za rezanje krme, 19 svinj, 12 ovc in vso rjivsko ter vozno orodje. Le hišo in ostalo živino so zamogli po težkem delu rešiti. Jager ima škode za okroglo 40.000 kron, zavarovan je pa le za 2800 kron.

Pokvarjena mladina. 15-letnega Franca Urbanciča v Winkleru na Koroškem so orožniki zaprli, ker je izvršil pri posestnici Weizl tatinski vлом. Mladi uzmoči je hotel tudi svoje sestre k tatvini nagovarjati.

Slovenski iredentizem.

(2. nadaljevanje).

II.

Na vprašanje, zakaj se vse to ni dalo preprečiti, je odgovoriti: Ako nastopi državno pravdništvo, potem zamore številko lista, v kateri kaj tacega stoji, zapleniti in proti založniku, izdajatelju ter piscu članka kazensko postopanje uvesti. Zaplemba pa se ni še nikdar izkazala kot sposobno sredstvo in kazensko postopanje se vrši pred porotno sodnijo, vodi torej v pokrajino, kjer so se iredentistične misli že vkoreninile, lahko do oprostitve. Dokler v takih pokrajinah za take prestopke ne obstoji izjemna postavodaja (cenzura časopisov pred izhajanjem, ustavitev sodnije v notranjem monarhiji, možnost, izreči občutljive denarne kazni in, ako te ne pomagajo, vstavljanje lista) moralni bodo brez moči gledati to postopanje časopisov.

Drugi vzrok zato ležal je v skupnem toku avstrijske notranje politike. Časopisi so bili tudi glasila političnih strank ali gotovih politikov; s tem prihajamo na polje, ki se ga zamorem, brez da bi uganjali politiko, le dotakniti.

Dve merodajni politični stranki Slovencev bili ste liberalna ali radikalna stranka — v kateri je bila zmerna smer polagoma od radikalne izrinjena — in klerikalna vseslovenska stranka, — preje katoliško-narodna stranka, — ki je imela od volilne reforme ministerstva Beck sem politično vodstvo. Poleg teh dveh druge politične stranke niso prišle v poštev.

Glasilo liberalne stranke je bil, kakor že preje omenjeno, „Slov. narod“, glasilo klerikalne stranke pa „Slovenec“. Ve se torej dovolj, ako se spominja na neverjetne izgredne teh dveh listov („Straža“, „Slovenski Gospodar“, „Mir“ in drugi manjši listi so se vedno ponatiskali „Slovenčeve“ članke, katerim so mnogokrat še suroveje in brezobjektne komentarje dodevali. Opomba „Štajerčevega“ uredništva).

Pač se mora omeniti, da vživajo listi, tudi ako so glasila političnih strank, po navedi gotovo prostost, v kateri lahko svojo lastno politiko uganjajo; naravno, da izrabljajo to prostost večinoma v smeri pojstvenega radikalizma. Ako se pa pri temu, in to smo bili videli, že žene na državno izdajstvo in stranka svoj list še vedno ne prisili k zmernosti, potem se zamore le mislit, da tega ne smatra za zločin.

V resnicu mnogo vodilnih politikov ni drugače ravnalo, nego njih časopisi. Hribar, župan ljubljanski in vodja liberalne stranke, poslal je leta 1910, torej v času, ko je bila

politika Srbije in Črnomorske že davno le privara napada na Avstrijo, na kralj A. Nikolaja v danem vdanosti telegram k njegovemu kronanju in je čestital dve leti pozneje županu Belgradu k srbski zmagi na Kosovem polju z besedami, češ, da je (Hribar) srečen, da je veliki slovanski dan doživel, o katerem je v svoji mladosti sanjal.

(Naprej prihodnjie).

Obstessig (sadni jesih)

kupimo 477

ponudbe pismeno ali ustmeno v naši trgovini
Brüder Slawitsch, Pettau

Ponudba.

Zelim si v službo stopiti na večjo kmetijsko posestvo. Izvežban sem v živinoreji in v vsakem kmetijskem delu. Vojaščine prost. Ponudbe naj se določijo na **Vincenc Kolarč** pri g. Josef Domitar na **Mestnem Vruhu** štev. 63, pošta Ptuj.

476

Ni za uničiti!

so dobra, trajno lepo ostanet, oča pristna stoka za gasprde in dame, model štev. štev. za bluze in prednike ter vso perilo in ikano blago iz staro renomirane hiše Miklauc. Bile ali lehkomeščnost, kupiti drugod manjvredne štofe in platno, ki se zamore pri Miklancu tako dobro in mnoga ceneje kupiti. Pišite karto, ako potrebujete štofe, perilo, gotove obleke, krla itd.

Ilustrirani cenik brez stroškov.

Sukno, blago, ševijot, kamgarn, loden.

Jako trpežni, za leta neuobičajeni

vražji cajg

za moške in deške hlače (delavske hlače).

Tudi gotove, jako cene, dobro zmeri, ene

obleke za gospode in dečke

hlače, zimske suknje, vremenski piščaci

Plašči za dame in dekleta,

krla, jakne, bluze, predpasniki.

Perilo za moške, ženske in otroke.

Jäger-perilo, telovniki, nogavice, rokavice, otoške obleke, krstne garniture.

Opreme za neveste

v najednostavniji do najfiniji izpeljavi.

Kristanska renomirana svetovna razposiljalna hiša

R. Miklauc, Ljubljana št. 357.

Tudi en-gros-dobavatev za kraješke moistre ali šivilje in konfekcijske trgovine, ki hočejo dobro blago poceni kupiti.

Svetovno znana

po dobrem,

cenem blagu.

Ustanovljena 1869

4 fili alike, 16 sklad-

diš in delavnice.

393

Kava

50%
ceneje!

Ameriška štedilna kava, lepo dišeča, izdatna in štedljiva, 5 kg vreča za poskušnjo s potrebnim sladkorjem vred le K 26—. Po povzetju posilja A. Schapira izvoz kave Galanta 490, Ogrsko.

Les pravega kostanja

in gozd pravega kostanja se kupi.

Alex. Rosenberg, Gradec

Annenstraße 22.

471

Armadne ure na napestnik

natančno regul. in repasirane, nikel ali jeklo K 12, 16, 20. Z radij-svetilnikom K 16, 20, 24. V srebru K 18, 24, 28. Z radij-svetilnikom K 30, 36. Srebrna ura na napestnik K 30, 36, 40. 3 leta garancije. Razpošilja po povzetju, izmenjava dovoljena ali denar nazaj. **Prva fabrika ur Hanns Konrad**, c. in k. dvorni lifierar, Brux št. 1503 (Češko). Glavni cenik zastonj in poštne prosto.

Lepa jabolka in
hruške
(namizno sadje) kupi
Josef Strobl v Stern-
thalu. 427

Ceno, izborno okusno hra-
nilno sredstvo največje redilne
vrednosti je 428

Sida-umetni med

za namazanje kruha. En pos-
kus vas bode o temu prepri-
čal. Prijavljene tudi kot pri-
prava za močnate jedi. Napravi
tudi cene temne vrste moke
laže prehavljive. Prepreči zel-
odčeve težave itd. En zavojek
stane 35 vinarjev. Se dobri pri
razpoljalnicu Jos. Bordajs
v Ljubljani, Zelarska ul. 18 in
pošilja po pošti 12 zavojkov
za 4 krone. 428

Les pravega kostanja
kupuje po najboljših
cenah Alex. Rosenberg,
Gradec, Ahnen-
straße 22. 426

Čaj
ki ne potrebuje sladkorja ako
se pridene ko zavri čaj, „Sida-
meden pršek“ ali pa „Sida-
limonadni pršek“, 2 do 3 kavne
žlice Sida-prške na kozarec
čaja. I zavojek „medeni“
stane 35 vin. in „limonadni“
pršek pa 40 vin. Po pošti se
pošilja najmanje 12 zavojkov
po povzetju. Za otroke jako
priporočljivo. Neobhodno po-
trebno za vojake, izletnike in
za domačo rabo. Razpoljalni-
ca Jos. Bordajs. Ljubljana,
Zelarska ulica 18. Za prekupe
in trgovce pri večjem naročilu
popust. 429

Lepo vinogradniško posestvo
v Janževem vrhu pri
Ptujski gori, 34 or-
lavlje veliko, z živino,
krmo, sobnim pohišt-
vom, prešo, sodi se
tako poceni proda.
Naplakel K 14.000.
Vprašati je pri Karl
Kasper, trgovcu, Ptuj.
432

Za pleme
se proda eno čez 4
mesece staro lepo
telico. Landhaus Hof-
mann, Teharje pri
Celju. 466

Prosena kaša
se kupi. Ponudbe na
Josef Tiefenbacher, iz-
delovanje lesnega
oglia, Konjice. 470

Viničar
v Gruškovec pri Sv.
Barbari v Halozah
se takoj sprejme.
Vprašanja na g. Josef
Fürst, Ptuj, Kaiser-
feldgasse 6. 478

Kolarski pomočnik 473
in učenec se takoj
sprejmeta pri Franz
Merz, kolarski moj-
ster, Breg pri Ptaju.

Zaradi vpoklica k vojakom
se proda pohištvo za spalno sobo, tako masivno
graščinsko pohištvo z mramorjem in zrcalam.
Prave matrace iz konjske dlake, en patent
spalni in dekoracijski divan, ena pisalna miza
in 4 usnjati stoli, vse kakor novo. Za
obrtnika 10% cene. Spalna soba in jedilna
soba odda se tudi posebej. Celje Tschret 37,
pred gostilno Pischek desno. 469

Franz Schönlieb

tovarna orožja in izdelovalnica
finih pušk, Ferlach (Bor-
lje) na Koroškem.

Direktini nakupni vir za mo-
derne lovske puške. Reparature,
prenarebde, strokovnjaško, zla-
sti nove cevi z nedosegan-
sigurnostjo strela in nova ko-
pita načnjence. 465

Illustrovani cenik brez stroškov.

že 25 let najboljše pri-
znane

Milijoni
rabijo proti
kašlju

hripanosti, katar, za-
slinjenju, krčemu in
oslovenskemu kašljiju, za-
to so dobrodoše vsa-
kemu vojaku.

6100 not. potr. spr-
čeval zdravnič-
nih v zasebnikov jamčijo za si-
gurni uspeh.

Jako uspešni in
dobrokušni bonboni.
Cena 30 in 50 vinarjev
Dosa 60 vinarjev. Se
dobi pri: H. Molitor,
apoteka v Ptaju, Ig.
Behrbalk, apoteka v
Ptaju, Karl Herrmann
Laski trg, A. Els-
bacher, Laski trg, A.
Plunger, apoteka, Pod-
četrtek, Hans Schnider-
schitsch, apoteka v
Brežicah, 504/1

500 kron
Yam platen
ako moi iz
trebnik kore-
nina Ria-bal-
sam Vaša
kurjá očesa, bradavice in t do
kožo ne odpravi v 3 dneh brez
bolečin. Cena ene posodice z
garancijskim pismom K 1:50,
3 posodice K 4:-, 6 posodic
K 6:50. Stotero zahtvalnih pi-
sem. Kemény, Kaschau (Kassa) I.
postni predal 12/27 (Ogrsko).

Kot plemško živino
se proda i. s. enega
1 leto starega volička
in eno 1½ leta staro
telico. Vprašanja na:
Lipa 4 pri Storéh (bivše
Kovatschovo posest-
vo) ob nedeljah, pon-
delskih in torkih. 479

Avtomatični lovilec za podgane

K 5:50, za
misi K 4:-,
vlovi brez
nadzorstva
do 40 kom.
v eni noči, ne zapusti duha in
se postavi sam. Past za ščurke
„Rapid“, tisoč ščurkov v eni
noči, ki je K 3:70. Povsod naj-
boljši uspehi. Mnogo zahtvalnih
pisem. Razpoljaljevat po pov-
zetju, poštnina 80 vin. Export-
haus Tintner, Wien, III.,
Neulinggasse Nr. 26/35. 467

Kolarski pomočnik 473
in učenec se takoj
sprejmeta pri Franz
Merz, kolarski moj-
ster, Breg pri Ptaju.

Deželno mesto za Štajersko

pod Najvišjim protektoratom Njegovega ces.
in kr. apostolskega Veličanstva stoječega

c. kr. avstr. vojaškega sklada za vdove in sirote
(oddelek za vojno zavarovanje)

v od c. k. namestnije na razpolago danem
uradnem lokalnu 472

Gradeč, Franzensplatz 2

posreduje naznanilo k podpisovanju za

V. vojno posojilo

med podpisateljem in po njegovi želji iz-
branim mestom za podpisovanje ter prosi tr-
govce, industrije, zasebnike in uradnike,
advokate, notarje, jerobe, kuratorje, družbe,
drustva, zadruge, sklade itd., da se naj
radi malega bančnega dobička v interesu na-
ših domačih vdov in sirot tega posredovanja
prijazno udeležujejo.

Oženjeni šafer

zanesljiv in trezen, ter oženjeni

volovski hlapec

se sprejmeta od graščine Ebensfeld pri Ptuju.
Prednost imajo taki, ki imajo že odraščene
in za delo zmožne otroke. 464

Zuchtkälber

Jeden

Dienstag und Freitag

werden im städtischen Schlachthause in Pettau
ohne jeden Preisaufschlag

Zuchtkälber

(Stier- und Kuhkälber)

der Pinzgauer Rasse an bauerliche Besitzer
gegen Bezahlung abgegeben.

Bezirksausschuß Pettau

am 20. November 1916.

Der Obmann:

Jos. Orník e. h.

375

100 litrov zdrave domače pijače

osvežjujoče, dobre in žejo gaseče, si lahko vsak
sam pripredi z malimi stroški. V zalogi so snovi
za: ananas, jabolčnik, grenadine, mali-
novcev, popova meta, muškatelce, po-
merančnik, diseča perla, višnjevec, ska-
ziti se ne more. Ta domača pijača se lahko
pije poleti bladna, pozimi tudi vroča, namesto
ruma in žganja. Snovi z natančnim navodilom
stanejo K 8:50 franko po povzetju.

Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brno 636, Morava.

500 kron v zlatu

če ne odstrani krema Grolich z zra-
ven spadajočim milom vse solinčne
pege, maroge, solinčne oprekline,
ogrice, obrzno dretčico itd. in ne
ohraní kožo mladostno svež v nežno.
Cena K 4:60 s poštino vred. 3 porcije stanejo K 12:50. 6 por-
cij K 23:90. Vse brez kakih nadaljnih stroškov Naslov za na-
ročila: 434

Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brno 636, Morava.

Ura na napestnik z varstvom za steklo

K
6-

K
12-

Ura na zapestnik z usnjatim jermenom, velika oblika K 6-,
radij K 10-, mali format K 10-, 12-, radij 18-, 18-
S precizijskim anker-kolesjem K 24-. Znamka Cyma K 90-
Omega 50-, radij K 10- več, z varstvom za steklo K 2-
več - Vojna ura z dobrim anker-kolesjem K 6-, la-
kost K 10-, pravo srebro K 20- - zlepne ure-budilnik
K 24-, radij K 32-. Primerni usnjati napestnik K 2-
posej. Vojna budilnika, zaniklana, 20 cm visoka K 8-
3 leta garancije. Razpoljaljevat le po vposlanju svote z 1 K
za zavoj in porto franko po vsej Avstro-Ogrski in na bojisti po
priči zalogi vojnih ur **Max Böhnel**

Dunaj IV., Margaretenstrasse 27/51.
Originalni fabrični cenik zastonj.

Vzajemno posoj. društvo (Vehselseitiger Vorschusskassenverein)
z. z. o. z. Slov. Bistrica.

Vabilo

na v nedeljo, dne 3. decembra 1916 ob 10. uri
dopolne v lastnem blagajniškem lokalnu v Slov.
Bistrici vršeče se

redno glavno zborovanje

Dnevni red:

1. Blagajniške razmere (§ 41).
2. Nadomestna volitev za izstopivše člane pred-
stojništva (§ 4).
3. Nadomestna volitev za izstopivše člane
nadzorstva (§ 23).
4. Nadomestna volitev namestnika direktorja.
5. Predlogi.

468 Nadzorništvo.

Plemska teleta

Vsak

torek in petek

se v mestni klalnici v Ptaju brez vsakega po-
višanja cene

plemska teleta

(bikeci in teleta)

pincgavskoga plemena kmetskim posestnikom
proti plačilu oddajajo.

Okrajni odbor ptujski

dne 20. novembra 1916.

Načelnik:

Jos. Orník l. r.

Diamanti za rezanje stekla

za steklarje in domač rabo.

Štev. 1 za steklo v oknih . . . . . K 3:20
Štev. 2 za nav. močno steklo . . . . . K 4:80
Štev. 3 za vse vrste bruš. stekla . . . . . K 7:35

Štev. 4 za močno brušeno steklo, ne-
obdelano, in za zrcala . . . . . K 10:65

Povzeto 35 vin. več. Za reelo in solidno
blago jamči

Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brno 636, Morava.

Framyadol je sredstvo za pomlajenje las,
ki rdeče, svetle, sive in sive lase
in brade za trajno temno pobavir. 1 steklenica s
poštino vred K 2:70.

Rydyl je rožnata voda,
ki živo pordeči
bleda lica. Učink je čudovit. —
1 steklenica s poštino vred . . . . . K 2:45.

Naslov za naročila:

Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brno, 636, Morava.

Die neue Kriegsanleihe trägt über 6%!

Die **Pettauer Sparkasse** übernimmt unentgeltlich Zeichnungen für die neue Kriegsanleihe. Um die immerhin unbequeme Manipulation der alle Halbjahr abzutrennenden Kupon dem Zeichner der Kriegsanleihe zu ersparen und um auch für die Kriegsanleihe Zinseszinsen zu erlangen, ist die Sparkasse Pettau bereit, auf Wunsch die Obligationen in sichere Verwahrung zu nehmen und dem Besitzer der Kriegsanleihe dafür ein Sparkassabuch auszu folgen.

Der Besitzer dieses Sparkassabuches, welches auf einen ganz beliebigen Namen lauten kann, braucht sich um die Kriegsanleihe weiter nicht zu kümmern, — da die Sparkasse die Kupons am Fälligkeitstermin abtrennt — und den Erlös in das Sparkassabuch einlegt.

Für diese Mühewaltung werden für je 100 K Kriegsanleihe 10 h für Manipulation und Aufbewahrung verrechnet.

Sparkassa-Direktion Pettau

am 20. November 1916.

Der Obmann: **Jos. Ornig.**

Die Direktoren: Adolf Schramke, Johann Steudte, Josef Kravagna,
Hans Strohmayer, Johann Kasper.

Novo vojno posojilo daje čez 6%!

Ptujska šparkasa prevzame brezplačno podpisovanje za novo vojno posojilo. Da se gotovo neprijetno manipulacijo s kuponi, ki se morajo vsakega pol leta odrezati, podpisovateljem vojnega posojila odvzame ter da se doseže i za vojno posojilo obresti za obresti, — je ptujska šparkasa pripravljena, da na željo obligacije varno shrani in da izroči lastniku vojnega posojila zato šparkasno knjižico.

Lastnik šparkasne knjižice — ki se zamore glasiti na poljubno ime — se ni treba za vojno posojilo nič več brigati, ker odreže kupon na dotičnem terminu šparkasa sama in vloži tudi svoto v šparkasno knjižico.

Za to delo se pri vsakih 100 K vojnega posojila 10 vinarjev za manipulacijo in shranjenje zaračuna.

Ravnateljstvo šparkase v Ptuju

dne 20. novembra 1916.

Načelnik: **Jos. Ornig.**

Ravnatelji: Adolf Schramke, Johan Steudte, Jos. Kravagna,
Hans Stromayer, Johan Kasper.

JOSEF MARTINZ

(ustanovljeno 1860) Maribor ob Dravi (ustanovljeno 1860)

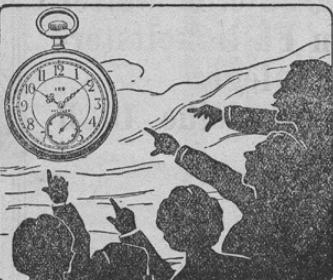
oddaja: 448

galanterijsko, igralno,
kratko in tkano blago
po najnižjih dnevnih cenah.
Naročila in vprašanja se takoj
resijo.

Dobra „IKO“ ura

je od vseh občudovana in zaželjena, kajti ona je

mojstersko delo urarske umetnosti!

Stev.	410. Nikel-anker-Roskopf-ura	K	4:10
"	705. Roskopf-ura, kolesje v kamenjih	K	5:90
"	449. Roskopf-ura, gravirani, močno posrebrani dvojni manteli	"	7:20
"	720. Srebrna cilinder-rementoar-ura	"	9:70
"	600. Radium-žepna ura, sveti ponoc	"	8:40
"	1350. Verižica iz bele kovine K 2:80, nikel	"	1:—
"	1208. Dobra ura-budilnica	"	3:50
"	1360. Lepa stenska ura	"	4:80
"	1142. Srebrna broša	"	2:50
"	1149. Srebrna broša, 3 deli	"	1:50
"	468. Duble-zlato srčice	"	4:80
"	1265. Diamanti za rezanje stekla	"	5:50
"	1645. Uhani, zlato na srebru	"	2:40
"	1022. Srebrni rožni venec	"	5:70
"	518. Nikel-kavalirska ura	"	7:50
"	513. Nikel-tula-ura, dvojni mantelj	"	9:80
"	712. Nikel-anker „IKO“-ura, 15 rubisov	"	13:—
"	776. Srebrna „IKO“-ura, dvojni mantelj	"	33:—
"	804. Srebrna damska ura 6 rubisov	"	9:50
"	817. Srebrna damska ura, dvojni mantelj	"	13:—
"	556. Dolga srebrna damska verižica	"	5:—
"	1316. Lepa ura na pendelj	"	10:50

Razpošljatev po povzetku, kar ne izmenja!

dopade, se velikanska izbira ur, verižic, prstanov, kinča, daril itd. v krasnem ceniku zahtevajo ga velikem zaston in franko.

Vse ure so natančno regulirane.

Laštna fabrika ur v Švici. — Lastna marka „IKO“ svetovno znana. Krščanska razpošiljalna hiša 330

H. Suttner samo v Ljubljani št. 701. Svetovno znana vsled dohabe dobrih ur. — Novele filialke.

Priporočljiva domaća sredstva.

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepljanje krvi proti slabosti in bledičnosti (Bleichsucht) itd.; steklenica 2 K. Tekočina za prsa in pljuče, stekl. 1:60 K, vel. stekl. 2:40 K proti kašlu, težki sapi itd. Čaj in pilule za čiščenje krvi à 80 vin. — Čaj proti gihu 1:50 K. — Balzam za gih, ude in živce stekl. 1:50 K; izvrstno mazilo, ki odstrani bolečine. — Bleiburski živilski prašek à 1:50 K. Prašek proti odvajjanju krvi v živilski vodi à K 1:60 — Izvrstni strup za podgane, miši, ščurke à K 1:50. Razpošljatev L. Herbst, apoteka Bleiburg na Koroskem. 49

Mestna posredovalnica
(Wohnung- und Dienstvermittlung)

službe, učence, stanovanja in posestva
v Ptiju

izvršuje

vse vrste posredovanja najhitreje. —
Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Gospod
Sam. Friedrich v Ptiju, Sarnitzgasse 4
v bližini posojilnice kupuje:
sviške kože, goveje kože, zajče kože, lisiče
kože, dihurje, kune, vidre, po najvišjih dnevnih
cenah. Kdor kaj ima, naj prinese! 462

Nobenega zobobola
več, nobenih noči brez spanja. „Fides“
odpravi bolečine pri votilih zobe, kakor
pri trdovratrem revmatičnemu zobobolu,
kjer so odrekla vsa druga sredstva. Brez
uspeha denar nazaj! — Cena K 1:50. 3 tube 4 krome.
6 tub K 5:50. Nobenega zobogna kamna več. Snežne
zobe dosežete po „Ela-Zahnfluid“. Takojsni uinek.
Cena K 2:—, 3 steklenice K 5:—. Kemeny, Kaschau I.,
poštni predel 12/Z 26. Ogrsko. 447

Kdor hoče svojcem na bojišču s posebno praktičnim

ljubavnim darilom

veliko vesla pripraviti, ta naj naroči mojo ceno

vojno garnituro

obstoječi in sledenih, za vsacega vojaka neobhodno potrebnih rabi-
nih predmetov:

- 1 armadna ura na napestnik z radij-eisenico, ki sveli pon-
di 3-lotno garniturijo;
- 1 vojaška žepna svetilkna z baterijo, elektr. luč v žepu, naj-
boljši fabrikat;
- 1 aparat za lastno raziranje v elegantni izpeljavi, z rezerv-
no klinjo;
- 1 vojni žepni užigalkin, takoj ogenj pri vetru in dežu, ka-
benica;
- 1 pero (Füllfeder), piše vijoletno brez črnila, brez svinčnika, e-
le v vodi namoti;
- 1 vojni žepni nož, solinsko jeklo, 2 klinji in pripava za iz-
piranje steklenic;
- 1 vojna denarnica iz juhte-imitacije, se praktično in varno zape-

Ti predmeti bi posamezno kupljeni 25 kron stali; zaradi ve-
like zaloge oddajam kompletno vojno garnituro, vse goraj popisane
predmete za le 20 kron proti povzetju (pri voju
pošti denar naprej).

JAKOB KÖNIG, Dunaj III./251, Löwengasse Nr. 37a.

**Grosser Fohlenmarkt
und Rindermärkte
in Pettau**
25. November 1916.

Bei den letzten Fohlenmärkten wurden
von 93 aufgetriebenen Fohlen 62 Stück ver-
kauft und dabei für halbjährige Fohlen Preise
von K 800 bis K 1800 erzielt.

Nachdem infolge Verlautbarung in den
verschiedensten Zeitungen und in den Pfarr-
orten der Nachbarbezirke auch diese Märkte
von Käufern aus Obersteier, Niederösterreich,
Kärnten und Krain besucht werden dürfen,
werden die Pferdezüchter eingeladen, ihre
Fohlen auf diese Märkte zu bringen.

Es werden schöne Preise erzielt
Das Kaufen von Haus zu Haus ist
verboten. (Hausierverbote).

Bezirksausschuß Pettau

408 am 4. Oktober 1916.

Der Obmann: JOS. ORNIG e. h.

**Veliki sejem z žrebeti
in živinski sejem
v Ptiju**
25. novembra 1916.

Pri zadnjih sejmih za žrebeta se je od
93 prignanih žrebet prodalo 62; doseglo se
je za polletna žrebeta cene od 800 do 1800 K.

Ker bodejo vsled razglasa v raznih listih
in župnijah sosednih okrajev tudi ti sejmi od
kupev iz Zgornje Štajerske, Nižje Avstrijske,
Koroške in Kranjske gotovo dobro obiskani,
vabijo se konjerejci, da naj na te sejme svoja
žrebeta pripeljejo.

Dosegajo se lepe cene.

Nakupovanje od hleva do hleva je
prepovedano (krošnjarska postava).

Okrajni odbor ptujski

dne 4. oktobra 1916.

Načelnik: JOS. ORNIG l. r.

**Specharen und
Schweinezüchter!**

Die Specharenmärkte in Pettau
begannen mit Oktober.

Alle Specharen und Schweinezüchter können ihre Schweine zu
Markte bringen. Das Fleisch wird
an Ort und Stelle verkauft, ebenso
der Speck, welcher natürlich nur ge-
gen die gesetzlichen Fettkarten ab-
gegeben werden kann.

Jeder Vorkauf ist strengstens
untersagt.

Die Specharenmärkte finden wie
üblich jeden Freitag statt.

Stadtamt Pettau,

28. September 1916.

Der Bürgermeister
JOS. ORNIG e. h.

Špeharji

in svanjerejci!

Špeharski sejmi v Ptiju pričeli so
z oktobrom.

Vsi špeharji in svanjerejci zam-
rejo svoje prasiče na sejem pripeljati.
Meso se bode na lici mesta prodalo,
istotako špeh, ki se pa oddaja seveda
le proti postavnim kartam.

Vsaka predprodaja je najstrožje
prepovedana.

Špeharski sejmi se vršijo kakor
običajno vsaki petek.

Mestni urad Ptuj

dne 28. septembra 1916.

Župan:
JOS. ORNIG l. r.